

แนวทางการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร)
Good Governance in Upper Northeast Sub-District Administration Organization (SakonNakhon, NakhonPhanom, Mukdahan)

มุกดา แก่นสุวรรณ¹, รศ.ดร. เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร²,
รศ.ดร. ภักดี โพธิ์สิงห์³ และ รศ.ดร. สมเจตน์ ภูศรี⁴

Muthuda Kaensuwan, Assoc. Prof. Dr. Saowalak Kosonkittiumporn,
Assoc. Prof. Dr. Pakdee Phosing, and Assoc. Prof. Dr. Somjet Poosri.

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและ เสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน มีวิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 ศึกษาระดับการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนโดยการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัยและยืนยันผลการโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของยามานะ (Yamane. 1973) ได้จำนวนทั้งสิ้น 128 แห่ง ใช้แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ได้แก่การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร) กลุ่มเป้าหมาย ประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ ผู้บริหารในส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัด

¹ นักศึกษา ร.ป.ด. (รัฐประศาสนศาสตร์) คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
D.P.A. Student (Public Administration) Faculty of Political Science and Public Administration, Rajabhat Mahasarakham University, E-mail : ploy1_mu@hotmail.com

² คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Faculty of Political Science and Public Administration, Rajabhat Mahasarakham University

³ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Faculty of Political Science and Public Administration, Rajabhat Mahasarakham University

⁴ คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Faculty of Political Science and Public Administration, Rajabhat Mahasarakham University

สกลนคร นครพนม และมุกดาหาร โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง การสนทนากลุ่มเพื่อวิพากษ์แนวทางที่สร้างขึ้น และทำการยืนยันแนวทางโดย ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้เกี่ยวข้องในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยการเลือกแบบเฉพาะเจาะจงวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อยืนยันแนวทางได้ และให้ข้อเสนอแนะแนวทางปรับปรุงการบริหารจัดการที่ดีให้เหมาะสมต่อไป

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนโดยรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 5 ด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือการตอบสนองความต้องการของประชาชนและการพัฒนาความรู้และการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจ ความมีประสิทธิภาพและความคุ้มค่าเชิงภารกิจ และประโยชน์สุขของประชาชน 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวทางการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนได้แก่ปัจจัยด้านพันธกิจ นโยบายและกลยุทธ์ ด้านภาวะผู้นำด้านการมีส่วนร่วม และด้านบรรยากาศการเมืองขององค์กรโดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนดิบ เท่ากับ 0.316, 0.227, 0.230 และ 0.194 ตามลำดับ ส่วนสัมประสิทธิ์ถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐานเท่ากับ 0.320, 0.271, 0.262 และ 0.215 ตามลำดับ โดยที่ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 4 ตัว สามารถร่วมกันพยากรณ์แนวทางการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร) ร้อยละ 94.70 (R^2 เท่ากับ 0.9470) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) แนวทางและการยืนยันการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร) ที่เหมาะสมจะต้องมีการพัฒนาและเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสร้างจิตสำนึกในวิชาชีพและควรมีหลักสูตรส่งเสริมจริยธรรมสำหรับบุคลากรของท้องถิ่น ทุกระดับที่มีมาตรฐาน ปรับกลไกและวิธีการทำงานที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ เปิดโอกาสให้ประชาชน หรือภาคีต่าง ๆ เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งหรือรับรู้รับทราบในการดำเนินงาน โดยอาจจะอยู่ในลักษณะของคณะกรรมการดำเนินงาน หรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในกิจกรรมโครงการนั้น ๆ ควรได้มีการรับทราบข้อมูลต่าง ๆ อย่างทั่วถึง ในการบริหารงานของหน่วยงานจึงจะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อชุมชนและพื้นที่ที่มีการสร้างความเชื่อมั่นและศรัทธาต่อประชาชน เพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการในการดำเนินให้มากขึ้น เช่น ความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน มีการกระจายอำนาจในการบริหารงานอย่างเป็นธรรม มีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในหน่วยงาน สร้างจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า พร้อมการจัดกิจกรรมรณรงค์ ลดประหยัด การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าซึ่งจะส่งผลให้การการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ และทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ : แนวทางการบริหารจัดการที่ดี

Abstract

The purpose of this research were 1) study level of good governance, to study factors that affect succeed, to suggest guideline ; in Upper Northeast Sub-district Administration Organization (SakonNakhon, NakhonPhanom, Mukdahan). Research methodology divided into 2 phases : The first to study level and factor that affect succeed in Good Governance by demonstrated hypothesis and verify theoretical relationship equation. Number of sample according to Yamane's equation (1973 : 727) was 128 in total. The data was collected by questionnaire that has 0.97 of reliability. The data then was analyzed by using frequency, percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient and multiple regression analysis. The second phase was to study guidelines of good governance. Target group include expert, academican, official chief of local government, selectively chose specific 20 participants by organize a group discussion about guideline and verify with 5 professionals who has participate in governance; analyzing data for appropriate asseverate and suggest adjusted guideline of good governance.

The findings of the research included : 1) Level of Good Governance in overall were at high level Aspect had 4.19, 4.17, 4.14, 4.13 mean score respectively as following : demand response of people, development of knowledge and evaluation in official; achievement of mission; efficiently and worthiness of mission; happiness of people. 2) Factors that affect good governance guideline included : Mission, Policy and strategy; Leadership and Participation; Politics in the Organization. Regression coefficient in raw score were 0.316, 0.227, 0.230, 0.194 ; in standard score were 0.320, 0.271, 0.262, 0.215 respectively. This 4 predictive variables can predict 94.70% of good governance guidelines with statistically significant at.05 level and 3) An appropriate guideline of good governance had to develop moral principle in executive manager of Local Government to plant will-power in profession, organize moral promotion course for everyone in Local Government and allow people or an organization to participate in the progress operation; by many in a commission appearance or the participant known all information thoroughly in administration so that people may receive benefit literally and area that had develop reliability and faith increases efficient in operation such as flexibility in operation, decentralization fairly, build relationship in the organization, create sprit to use resources worthily.

Keyword : Good Governance

บทนำ

ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองจากระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยมาตั้งแต่ ปี 2475 จนถึงปัจจุบันรวมระยะเวลา 82 ปี (2557) และประชาชนชาวไทยถูกบ่มเพาะวัฒนธรรมทางการเมืองอันเป็นแบบแผนของทัศนคติ ความเชื่อและการดำเนินวิถีชีวิตทางการเมือง ดังที่ Likit Teeravekin (2010 : 245 - 275) แสดงให้เห็นถึงรากฐานทางการเมืองการเมืองการปกครองของไทยที่ผ่านมาตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงรัตนโกสินทร์ตอนต้น ประชาชนมีความเคยชินกับการเป็นผู้ถูกปกครอง และจากที่ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตยเมื่อปี 2475 จนถึงปัจจุบัน 2558 ประชาธิปไตยของประเทศไทยถูกทำรัฐประหารหลายครั้ง มีการแย่งชิงอำนาจระหว่างฝ่ายทหารและฝ่ายการเมือง มีการซื้อสิทธิ์ขายเสียง มีการทุจริตคอร์รัปชันมากขึ้นเกิดเป็นวงจรอุบาทว์ เมื่อรัฐธรรมนูญฉบับที่ถูกล้มลอบรับจากประชาชนได้ถูกประกาศใช้เป็นครั้งแรกเมื่อ วันที่ 11 ตุลาคม 2540 โดยมีการสนับสนุนการกระจายอำนาจสู่การปกครองท้องถิ่นตามหมวด 9 ว่าด้วยการปกครองส่วนท้องถิ่น และแบ่งการปกครองท้องถิ่น ออกเป็น 5 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา แต่โครงสร้างการบริหารส่วนท้องถิ่นมีข้อจำกัด ไม่เอื้ออำนวยต่อการพึ่งพาตนเองของประชาชนในท้องถิ่น ดังที่ Thanet Charoenmuang (1997 : 46) ได้วิเคราะห์พัฒนาการของการปกครองท้องถิ่นไทย 2440 – 2540 เริ่มตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 5 การเปลี่ยนแปลงแต่ละครั้งมักจะเกิดจากคำสั่งและความต้องการจากเบื้องบนลงมา ประชาชนในท้องถิ่นไม่มีส่วนร่วมผลักดันให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ดังนั้นผู้รับผลประโยชน์ที่เกิดจากโครงการต่าง ๆ จึงกลายเป็นของกำนัล ผู้ใหญ่บ้าน และญาติมิตร กระทั่งปลายปี 2537 ได้มีการออกพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลและแก้ไขเพิ่มเติมสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล 2537 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) 2542 ได้สรุปปัญหาขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ 2 ด้านหลักคือ 1) ปัญหาภายในองค์กร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตน มีความขัดแย้งกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลกับผู้ใหญ่บ้านการดำเนินงานขาดการประสานงานของแต่ละฝ่าย มีการแบ่งฝักแบ่งฝ่ายเป็นฝ่ายสนับสนุนและฝ่ายค้านคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลสำหรับข้าราชการ เช่น ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมีการใช้อำนาจก้าวล่วงฝ่ายบริหารและมีทัศนคติที่ไม่ดีต่อกัน 2) ปัญหาพื้นที่ มีการเมืองแทรกแซงการบริหารจัดการ มีความแตกแยกทางความคิดประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ขาดจิตสำนึก สาธารณะและขาดการมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาของท้องถิ่น อีกทั้งยังมีการเรียกร้องและหวังพึ่งพาท้องถิ่นการบริหารส่วนตำบลให้ตอบสนองสิ่งต่าง ๆ ที่ตนต้องการ

ปัญหาดังกล่าวได้สะท้อนถึงวัฒนธรรมทางการเมืองในสังคมไทยที่เป็นไปในลักษณะของระบบอุปถัมภ์ ทำให้การบริหารจัดการไม่สามารถดำเนินการให้เป็นไปตามหลักการ หรืออุดมการณ์การตามระบอบประชาธิปไตยได้อย่างสมบูรณ์ การปกครองบ้านเมือง ที่ผ่านมา จึงประสบกับปัญหาต่าง ๆ ดังนั้นเพื่อหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา มีแนวคิดที่ปรากฏขึ้นในรายงานของธนาคารโลก (World Bank) เป็นครั้งแรกเมื่อ 1989 คือ การปกครองที่ดี (Good Governance) และได้มีการวิเคราะห้ขยายความโดยองค์กรพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (United Nations Development Program : UNDP) และได้นำไปใช้ในหลายองค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชน สำหรับประเทศไทยใช้คำว่า “ธรรมรัฐ” ในการ

สะท้อนความหมายไปในการใช้อำนาจทางการเมืองที่มีการคานอำนาจมีการตรวจสอบและกำกับดูแลฝ่ายบริหาร เพื่อประโยชน์ร่วมกันของคนในชาติ นอกจากนี้ยังได้มีการนำเสนอผ่านสื่อมวลชนด้วยคำที่แตกต่างกันไปจนถึงคำที่ลงตัว คือ คำว่า “ธรรมาภิบาล” และภาครัฐได้ออกระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย การสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี 2542 และต่อมาในปี 2546 หน่วยงานการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ออกพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้การบริหารราชการบรรลุปเป้าหมายตามมาตรา 6 ในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 2546 ในการบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล โดยได้กำหนดให้อย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์การลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและการอำนวยความสะดวก โดยภาครัฐได้ใช้แรงจูงใจจัดทำโครงการประกวดการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลและกำหนดเป้าหมาย 2 ประการ คือ 1) หลักธรรมาภิบาลเป็นการบริหารจัดการที่สร้างความเป็นธรรมในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองให้ทุกส่วนที่เกี่ยวข้องในสังคมทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน โดยประชาชนทุกคนสามารถมีส่วนร่วมในระบบการตัดสินใจ กิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่นของตนตามสิทธิที่กฎหมายให้อำนาจไว้ และ 2) หลักประสิทธิภาพ เพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ การใช้งบประมาณเพื่อพัฒนาท้องถิ่นอย่างคุ้มค่าเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมและอยู่ภายใต้การตรวจสอบของประชาชนในชุมชน แม้ว่ารัฐบาลจะได้มีการกำหนดรูปแบบการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและประกาศเป็นนโยบายในการถือปฏิบัติ

ข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) (Kovit Phong-ngam. 2007 : 4) ได้รวบรวมสถิติการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ว่ากระทำการทุจริตตั้งแต่ปี 2543 – 2550 รวม 8 ปี พบว่า 1) บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึงผู้บริหารสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล ถูกกล่าวหาว่ากระทำการทุจริตรวมทั้งสิ้น 3,235 เรื่องมีผู้ถูกกล่าวหา 5,778 รายถูกกล่าวหาว่าทุจริตมากที่สุด นอกจากที่กล่าวมานี้ ยังมีสภาพหรือลักษณะปัญหาของการทุจริตในองค์การบริหารส่วนตำบล (Kovit Phong-ngam. 2007 : 5 - 8) ได้แก่ ปัญหาการทุจริตที่เกิดจากงบประมาณการทำบัญชีการจัดซื้อจัดจ้างและการเงินการคลัง ปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากตัวบุคคลปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากช่องว่างของระเบียบและกฎหมายปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการขาดความรู้ความเข้าใจและขาดคุณธรรมจริยธรรมปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากขาดการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบปัญหาของการทุจริตที่เกิดจากการตรวจสอบขาดความหลากหลายในการตรวจสอบจากภาคส่วนต่าง ๆ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหาร ส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1

1. ศึกษาาระดับการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยการพิสูจน์สมมติฐานการวิจัยและยืนยันสมการโครงสร้างความสัมพันธ์เชิงทฤษฎี ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ องค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน จำนวน 187 แห่ง ได้แก่ จังหวัดสกลนคร จำนวน 77 แห่ง จังหวัดนครพนม จำนวน 81 แห่ง จังหวัดมุกดาหาร จำนวน 29 แห่ง ([www/http : dil.go.th](http://dil.go.th) : Department of Local Administration. 2014) การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้เกณฑ์จำนวนตัวอย่างที่นำมาศึกษาในลักษณะการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

การวิจัยระยะที่ 2

1. เสนอแนะแนวทางการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ศึกษาบริบทที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างเป้าหมายผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และนักวิชาการ แบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ รองผู้ว่าราชการจังหวัด ท้องถิ่นจังหวัด ประธานชมรมปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานชมรมนายกองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัด หัวหน้าสำนักปลัด บุคลากร ภาคประชาชน คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลระดับจังหวัดในพื้นที่ที่คัดเลือก จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบการประชุมเชิงปฏิบัติการการประชุมกลุ่มย่อย (Focus Group) การระดมความคิด (Brain Storming) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์ การสังเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) การประเมินผล

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 เพื่อศึกษาาระดับการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนและศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

1. ปัจจัยด้านความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีมีความสัมพันธ์กับแนวทางในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยรวมอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจัยด้านพันธกิจนโยบาย และกลยุทธ์ ปัจจัยด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล ปัจจัยด้านบรรยากาศทางการเมืองในองค์กร และปัจจัยด้านองค์กรแห่งการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ตามลำดับ

2. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน คือปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_3) รองลงมาคือ ปัจจัย

ภาวะผู้นำ (X_6) ปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ (X_7) ปัจจัยด้านพันธกิจ นโยบายและกลยุทธ์ (X_1) ปัจจัยด้านบรรยากาศทางการเมืองในองค์กร (X_2) ปัจจัยด้านความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ (X_4) และการติดตามตรวจสอบและประเมินผล (X_5) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่าง ๆ (ตัวแปรต้น) และความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (ตัวแปรตาม) โมเดลที่ 4 ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X_6) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_3) ปัจจัยด้านพันธกิจ นโยบายและกลยุทธ์ (X_1) และ ปัจจัยบรรยากาศทางการเมืองขององค์กร (X_2) ที่พบว่า มีความสัมพันธ์กับแนวทางการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยมีค่าสหสัมพันธ์ (R) เท่ากับ 0.947 มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด

4. ค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ (R^2) ซึ่งแสดงถึงอิทธิพลของตัวแปรอิสระ (X) คือปัจจัย ต่าง ๆ กับตัวแปรตาม (Y) พบว่า โมเดลที่ 4 จะมีตัวแปรอิสระ 4 ตัวคือ ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X_6) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_3) ปัจจัยด้านพันธกิจ นโยบายและกลยุทธ์ (X_1) และ ปัจจัยด้านบรรยากาศทางการเมืองในองค์กร (X_2) ที่สามารถพยากรณ์ถึงการมีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ได้ร้อยละ 94.70 ซึ่งมีค่าสูงสุด

5. ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณของตัวแปรพยากรณ์ แบบการเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ตัวแปรอิสระ (X) ที่สามารถพยากรณ์ปัจจัยที่มีผลต่อตัวแปรตาม (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งจากผลการวิจัย พบว่า โมเดลที่ 4 มีตัวแปรอิสระ 4 ตัวคือ ปัจจัยด้านพันธกิจ นโยบายและกลยุทธ์ (X_1) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (X_6) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม (X_3) และ ปัจจัยบรรยากาศทางการเมืองในองค์กร (X_2) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) เท่ากับ 0.316, 0.227, 0.230 และ 0.194 ตามลำดับ ตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (x) เท่ากับ 0.320, 0.271, 0.262 และ 0.215 ตามลำดับ และมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.947 มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ 0.947 และมีอำนาจในการพยากรณ์ได้ร้อยละ 94.70 มีค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน (SEE_{est}) เท่ากับ 0.12915 และมีค่าคงที่ของสมการในรูปคะแนนดิบ (a) เท่ากับ 0.104

ผลการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ พบว่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (b) หรือสัมประสิทธิ์ตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (x) ส่งผลต่อตัวแปรเกณฑ์ในทางบวกที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ($p < 0.05$) จึงสามารถสร้างสมการปัจจัยที่มีผลต่อตัวแปรตามในรูปคะแนนดิบ และในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการในรูปคะแนนดิบ

$$Y = 0.104 + 0.316X_1 + 0.227X_6 + 0.230X_3 + 0.194X_2$$

สมการในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z = 0.321Z_1 + 0.271Z_6 + 0.262Z_3 + 0.215Z_2$$

ระยะที่ 2 เพื่อสร้างแนวทางการเสริมสร้างในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

1. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ผู้เข้าร่วมประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมไว้ว่าปัจจัยด้านภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ต่อแนวทางในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน โดยมีความคิดเห็นถึงระดับความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายข้อ ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยว่า ผู้นำ/ผู้บริหาร เป็นผู้ที่กำหนดทิศทางขององค์กรนั้นๆ และผู้นำเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างและพัฒนาองค์กร ดังนั้นผู้นำจึงควรมีภาวะผู้นำที่สร้างความเข้าใจที่ตรงกันให้กับเจ้าหน้าที่/พนักงานทั้งองค์กร สร้างการสื่อสารแบบสองทางที่เปิดเผยและโปร่งใสให้เกิดขึ้นในองค์กร สร้างแรงจูงใจให้กับพนักงาน/เจ้าหน้าที่ เพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำ คือ พัฒนาการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ จัดเป็นหลักสูตรการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมสำหรับผู้บริหาร (ระดับต้น ระดับกลาง ระดับสูง) ส่งเสริมคุณธรรมให้มีความสำคัญสำนึกทางคุณธรรมจริยธรรมมากขึ้น ทั้งข้าราชการการเมือง ข้าราชการประจำ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั่วประเทศอย่างจริงจัง และผู้บริหารสูงสุดขององค์กรควรสร้างความใกล้ชิดและความสัมพันธ์กับบุคลากรในระดับปฏิบัติ รวมทั้งควรมีภาวะผู้นำในการบริหารงาน หรือการกำหนดนโยบายต่าง ๆ และควรกระจายอำนาจในการบริหารงานอย่างเป็นธรรม

2. ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ผู้เข้าร่วมประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมไว้ว่าปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือภาคีต่าง ๆ เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งหรือรับรู้รับทราบในการดำเนินงานหรือการปฏิบัติงาน โดยอาจจะอยู่ในลักษณะของคณะกรรมการดำเนินงาน หรือผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ในกิจกรรมโครงการนั้น ๆ ก็ควรได้มีการรับทราบข้อมูลต่าง ๆ อย่างทั่วถึงในการบริหารจึงจะเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงต่อชุมชนต่อพื้นที่

แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วม คือ ควรมีการจัดทำแผนประชาคมหมู่บ้านโดยมีการแจ้งประชาสัมพันธ์กำหนดปฏิทินการทำงานตลอดระยะเวลาในห้วงปีงบประมาณ ควรมีการจัดการให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องการจัดทำแผนชุมชนให้ชัดเจน และมีช่องทางการรายงานแผน/ผล การปฏิบัติงาน รายไตรมาสให้ประชาชนได้ทราบอย่างสม่ำเสมอ และควรมีช่องทางการเสนอแนะข้อมูลความเดือดร้อนและความต้องการของประชาชน เช่น ศูนย์ดำรงธรรมประจำตำบล โดยมีตัวแทนของชุมชนเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการ

3. ปัจจัยด้านพันธกิจ นโยบาย และกลยุทธ์ ผู้เข้าร่วมประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมไว้ว่าปัจจัยด้านพันธกิจ นโยบายและกลยุทธ์ มีความสัมพันธ์ต่อแนวทางการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน คือ ในการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งนั้นได้มีการกำหนดพันธกิจที่เชื่อมโยงจากยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์กระทรวง จังหวัด ตามลำดับนำมาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อน และได้ยึดกฎระเบียบต่าง ๆ ในการดำเนินงาน เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายหรือข้อกำหนด ซึ่งตรงจุดนี้ผู้เข้าร่วมสนทนามีความเห็นตรงกันว่าทั้งหมดที่กล่าวมานั้นขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำทั้งสิ้น

แนวทางการพัฒนา เสริมสร้างด้านพันธกิจ นโยบายและกลยุทธ์ คือ การขับเคลื่อนดำเนินการตามพันธกิจ นโยบายและกลยุทธ์ต่าง ๆ ควรมีการสร้างเชื่อมั่น ศรัทธาต่อประชาชน เพิ่มประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการดำเนินการให้มากขึ้น เช่น ความยืดหยุ่นในการปฏิบัติงาน การตีความเรื่องกฎระเบียบของหน่วยงานตรวจสอบให้มีความเข้าใจตรงกัน ซึ่งในการปฏิบัติงานบางครั้ง

ต้องดูที่เจตนาของผู้ปฏิบัติด้วยว่าต้องการหลีกเลี่ยงหรือบกพร่องจริงหรือไม่ เพราะเนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานที่เล็กที่สุดและใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด จึงทำให้เวลาประชาชนเดือดร้อนจึงต้องให้การช่วยเหลืออย่างเร่งด่วน แต่บางครั้งก็ขาดแคลนบุคลากรเนื่องจากข้อจำกัดจากกฎระเบียบ เช่น บุคลากรด้านการป้องกันบรรเทาสาธารณภัย หรือการดำเนินงานโครงการกิจกรรมตามวัฒนธรรมท้องถิ่นท้องถิ่น

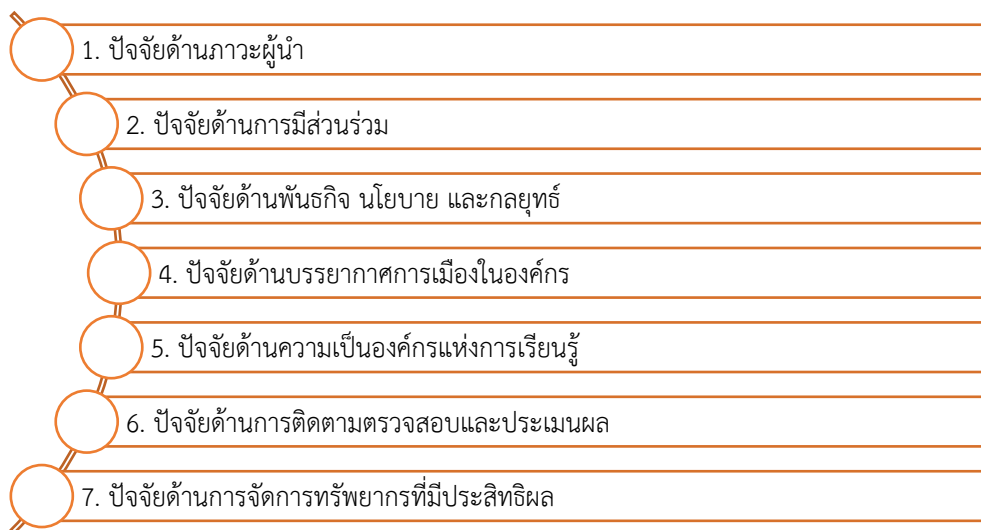
4. ปัจจัยด้านบรรยากาศการเมืองในองค์กร ผู้เข้าร่วมประชุมเห็นด้วยกับความหมาย ด้านบรรยากาศการเมืองในองค์กร และเห็นด้วยว่าเพื่อนร่วมงานควรมีความเอื้ออาทรต่อกัน ต้องให้ความใส่ใจและให้ความสำคัญซึ่งกันและกัน มีความรู้สึกสนุกเพลิดเพลินเมื่อมีการทำงานร่วมกัน สามารถปรึกษาปัญหาเกี่ยวกับเพื่อนร่วมงานได้ เพื่อนร่วมงานสามารถสนับสนุนในการทำงานซึ่งกันและกัน มีความสัมพันธ์ที่ดีกับเพื่อนร่วมงาน มีการแบ่งปันความรู้สึกันอย่างเปิดเผยและกว้างขวาง และต้องรู้สึว่าตนเองมีความสำคัญหรือมีความหมายต่อองค์กร แนวทางการพัฒนาการเสริมสร้างความความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน คือ ควรมีการจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความสัมพันธ์ในหน่วยงานเช่นจัดกิจกรรมกีฬา กิจกรรมที่สอนน้อง จัดกิจกรรมการจัดสัมมนาศึกษาดูงานนอกสถานที่เพื่อสร้างความสัมพันธ์ภายในองค์กร กิจกรรมยกย่องเชิดชูเกียรติ

5. ปัจจัยด้านความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ โดยผู้เข้าร่วมประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมไว้ว่าปัจจัยด้านความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน คือ ทำให้บุคลากรในองค์กรนั้นมีความกระตือรือร้นใคร่อยากเรียนรู้และอยากพัฒนาตนเองอยู่เสมอ และควรมีการจัดกิจกรรมสร้างเสริมความสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอผู้บริหารควรมีส่วนในการให้การสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีการพัฒนาศักยภาพของตนเองเมื่อมีโอกาส แนวทางการพัฒนา การเสริมสร้างความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ คือ ผู้บริหารสูงสุดขององค์กรควรส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความพร้อมในการขับเคลื่อนองค์กรตลอดเวลา หรือการกำหนดนโยบายต่างๆ ที่สร้างแรงจูงใจในการกระตุ้นบุคลากรให้เกิดการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องในทุก ๆ ระดับ อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม

6. ปัจจัยด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล โดยผู้เข้าร่วมประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมไว้ว่าปัจจัยด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน คือ กิจกรรมต่าง ๆ กระบวนการติดตามตรวจสอบและประเมินผลจะพิจารณาทั้งผลสำเร็จของภารกิจงานและความก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับพันธกิจ นโยบาย และกลยุทธ์ที่ตั้งไว้ แนวทางการพัฒนา ด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล คือ ควรมีการพัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรได้รับการพัฒนาศักยภาพที่เหมาะสมในการเรียนรู้งานด้านการติดตามตรวจสอบและการประเมินผล ด้วยการให้ข้อมูลที่ต่อเนื่อง และจัดการสภาพการปฏิบัติงานให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงสามารถควบคุมแผนและโครงการให้เป็นไปตามทิศทางที่กำหนดไว้ตามกรอบปัจจัยต่าง ๆ

7. ปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้เข้าร่วมประชุมได้ให้ข้อคิดเห็นเพิ่มเติมไว้ว่าปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ มีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน คือ ในการ

ขับเคลื่อนองค์กรภาครัฐจำเป็นต้องอย่างยิ่งในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ให้มีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล ต่อกิจกรรมต่าง ๆ ของหน่วยงาน ให้มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ แนวทางการพัฒนา ด้านการจัดสรร ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ คือ ควรมีการพัฒนาและส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรได้รับการพัฒนา ศักยภาพที่เหมาะสมและสร้างจิตสำนึกในการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ อย่างคุ้มค่า พร้อมการจัดกิจกรรม อบรม ทัศนศึกษา ประหยัด การใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่ามากที่สุด และให้บุคลากรนำเทคโนโลยีมาช่วยในการ บริหารจัดการการใช้ทรัพยากรขององค์กร หรืออาจจะมีการดำเนินโครงการสร้างความความรู้ความ เข้าใจในการใช้ทรัพยากรขององค์กรภายใต้สถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน

แผนภาพที่ 1 แนวทางการเสริมสร้างในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

อภิปรายผล

การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ด้านประโยชน์สุขของประชาชนนั้นจากผลการวิจัย พบว่า ความสำเร็จในการบริหาร จัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นรายชื่อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 1 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 5 ข้อ โดยเรียงตามลำดับ ได้แก่ หน่วยงานของท่านมีการบริหารทรัพยากร บุคลากรงานและงบประมาณ ตามความรับผิดชอบโดยยึดการมีส่วนร่วมเป็นหลัก การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับแผนงานโครงการ ผ่านสื่อต่าง ๆ เช่นสื่อสิ่งพิมพ์วิทยุและอินเทอร์เน็ต ทางในการสนับสนุนและส่งเสริมกลุ่มอาชีพต่าง ๆ เพื่อสร้างรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชน หน่วยงานของท่านมีการสร้างขวัญกำลังใจในการ

ปฏิบัติงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล มีการบริหารงานตามเป้าหมาย และวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ มีการประเมินผล และติดตามการดำเนินงานอย่างมีความรับผิดชอบ

2. ด้านผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจ ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาด้านผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดจำนวน 4 ข้อ และอยู่ในระดับมาก จำนวน 3 ข้อ โดยเรียงตามลำดับได้แก่ หน่วยงานของท่านมีการตัดสินใจเรื่องสำคัญโดยใช้ฉันทามติ (ที่ไม่ขัดต่อกฎหมายและระเบียบปฏิบัติ) อบต.มีรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีผ่านการประชุมผู้บริหารเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชา มีส่วนร่วมในการพิจารณาและเสนอมติอันที่จะก่อให้เกิดผลกระทบโดยภาพรวมและ อบต. ให้ประชาชนมีโอกาส ในการเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของ อบต.ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Sudarat Yodhaboribal (2011) ได้ศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมองค์การกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงานอำเภอเมืองนครปฐมผลการวิจัยได้แสดงถึงภาพรวมด้าน วัฒนธรรมองค์การและผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน อำเภอเมืองนครปฐม สามารถวิเคราะห์ถึงความเชื่อมโยงได้ว่า “วัฒนธรรมองค์การ” ซึ่งประกอบด้วย ด้านโครงสร้างองค์การ ด้านกระบวนการทำงาน ภายในองค์การ ด้านนโยบายองค์การ ด้านกลยุทธ์องค์การมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับสูงทุกด้าน และผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ประกอบด้วยด้านกระบวนการให้บริการประชาชน ด้านระบบการให้บริการประชาชน ด้านเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการประชาชน ประชาชนที่มาใช้บริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงทุกด้าน

3. ด้านการตอบสนองความต้องการของประชาชน ผลการวิจัยพบว่า การตอบสนอง ความต้องการของประชาชนโดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ข้อ และอยู่ในระดับมากจำนวน 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้ดังนี้ประชาชน มีโอกาสในการใช้บริการ อบต. ศูนย์ข้อมูลข่าวสารศูนย์สุขภาพและบริการต่าง ๆ ที่ทาง อบต. จัดให้ อย่างทั่วถึงเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นในท้องถิ่นประชาชนได้รับการแก้ไขปัญหาจากทาง อบต. อย่างรวดเร็ว ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานและโครงการพัฒนาต่าง ๆ ของทาง อบต. ซึ่งสอดคล้อง กับ Sudarat Yodhaboribal (2011) ได้ศึกษาเรื่อง วัฒนธรรมองค์การกับผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน อำเภอเมืองนครปฐมผลการวิจัยพบว่าภาพรวมด้านวัฒนธรรมองค์การและผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน อำเภอเมืองนครปฐม ประกอบด้วยด้านโครงสร้างองค์การ ด้านกระบวนการทำงานภายในองค์การ ด้านนโยบายองค์การ ด้านกลยุทธ์องค์การมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลสัมฤทธิ์การดำเนินงาน ประกอบด้วย ด้านกระบวนการให้บริการประชาชน ด้านระบบการให้บริการประชาชน ด้านเจ้าหน้าที่ที่ให้บริการประชาชน ประชาชนที่มาใช้บริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน สอดคล้องกับ Sanya Kenaphoom (2018 : 124) ที่ระบุถึงภาคประชาชนเองจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญในความต้องการจำเป็นของตนเองโดยอาจใช้สิทธิ์ผ่านกระบวนการการตัดสินใจเลือกตั้ง ขณะเดียวกันตัวแทนทางการเมืองจำเป็นต้องจัดบริการสาธารณะที่มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกตั้ง นอกจากนั้นภาคประชาชนและภาคผู้แทนประชาชนควรทำความเข้าใจและตระหนักอย่างแรงกล้าในประเด็นต่าง ๆ เช่น กระบวนการทางการเมือง บริบทเชิงพื้นที่ ธรรมชาติของมนุษย์ระดับปัจเจก และสังคม เหตุผลการตัดสินใจของมนุษย์ เงื่อนไขการตัดสินใจทางการเมือง และความสัมพันธ์ระหว่าง ธรรมชาติทางการเมืองกับการตัดสินใจเลือกตัวแทนทางการเมืองต่อไป

4. ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน คือ การมีส่วนร่วม ภาวะผู้นำ การจัดการทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ พันธกิจ นโยบายและกลยุทธ์ บรรยากาศทางการเมืองในองค์กร ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ การติดตามตรวจสอบและประเมินผล สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nipon Taburan (2017 : 417) ที่พบว่า แนวทางการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ (1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาท้องถิ่นอย่างเป็นระบบ (2) ผู้บริหารต้องมีความสามารถในการแปลงวิสัยทัศน์ นโยบาย และยุทธศาสตร์ขององค์กรมาสู่การปฏิบัติงานอย่างแท้จริง (3) เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมริเริ่มกิจกรรมหรือโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการติดตามและประเมินผลโครงการอย่างใกล้ชิด (4) จัดระบบและกลไกในการส่งเสริมการทำงานร่วมกันที่เป็นระบบ (5) ผู้บริหารมีภาวะนำสูง (6) บุคลากรในองค์กรมีความรู้ความสามารถและมีความรับผิดชอบมีการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ให้กันภายในระหว่างบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ (7) ความเพียงพอของงบประมาณ

ข้อเสนอแนะ

1. ปัจจัยด้านพันธกิจ นโยบายและกลยุทธ์ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม ปัจจัยบรรยากาศทางการเมืองขององค์กร ปัจจัยด้านความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ปัจจัยด้านการติดตามตรวจสอบและประเมินผล และปัจจัยด้านการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพส่งผลให้เกิดแนวทางการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร) ดังนั้น จึงควรมีการเสนอให้สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดแนวทาง เกี่ยวกับการพัฒนาการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ที่จะส่งผลกระทบต่อแนวทางการบริหารจัดการที่ดีในแต่ละปัจจัยดังกล่าว เพื่อให้การบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2. ความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร) โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีระดับความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนบน ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกันจึงเป็นสิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพิจารณาและพัฒนาและเสริมสร้างแนวทางการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือท้องถิ่นอื่น ๆ ให้มากขึ้นที่ส่งผลกระทบต่อประโยชน์สุขของประชาชน ผลสัมฤทธิ์ต่อการกิจ ความมีประสิทธิภาพและและคุณค่าเชิงภารกิจ การตอบสนองความต้องการของประชาชน การพัฒนาความรู้และการประเมินผลการปฏิบัติราชการ เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการบริหารงานมากขึ้นดังนี้

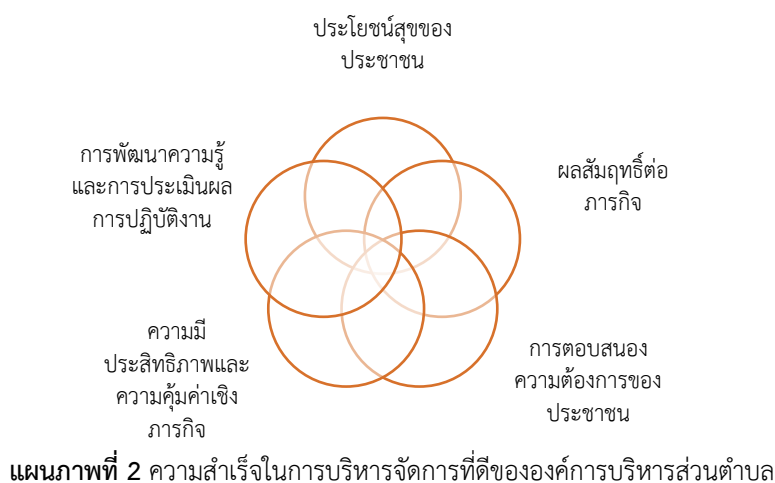
2.1 ประโยชน์สุขของประชาชน ควรเสริมสร้างให้องค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนหรือท้องถิ่นอื่น ๆ คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน บำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชนอย่างทั่วถึง ช่วยเหลือประชาชนเมื่อมีความเดือดร้อนและประสบปัญหา

2.2 ผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจ ควรเสริมสร้างความสำเร็จในการบริหารจัดการ ที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนโดยให้บุคลากรในองค์การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการให้เข้าร่วมในการกำหนดตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับเป้าหมาย และแผนกลยุทธ์ขององค์การและมีความรู้เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ นโยบาย โครงสร้างองค์กรและแนวทางการบริหารจัดการ ตลอดจนการได้มีส่วนร่วมในกระบวนการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานและพิจารณาจุดอ่อนจุดแข็งของทั้งตนเองและของงานที่ได้รับผิดชอบ

2.3 การตอบสนองความต้องการของประชาชนควรเสริมสร้างความสำเร็จในการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน หลักการบริหารงานจะต้องอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนมากที่สุด ดังนั้นการดำเนินงานต้องอาศัยความถูกต้อง โปร่งใส ความรอบคอบ และเป็นธรรม รวมทั้งการมีส่วนร่วมจากประชาชนซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารจัดการที่ดี

2.4 ความมีประสิทธิภาพและความคุ้มค่าเชิงภารกิจควรดำเนินงานให้เป็นไปตามความคาดหวังหรือในการทำงานต้องมีความเชื่อถือได้มีความถูกต้องครบถ้วนเสร็จสมบูรณ์ทันต่อเวลาและเหตุการณ์ได้มาตรฐานตามที่ตั้งไว้เป็นลักษณะของความตั้งใจและใส่ใจในการปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถโดยใช้ทักษะประสบการณ์และความรู้ความสามารถในการทำงานอย่างเต็มที่ที่มีความพอใจที่จะเพิ่มคุณภาพและปริมาณของงาน

2.5 การพัฒนาความรู้และการประเมินผลการปฏิบัติงานดำเนินการจัดการฝึกอบรม ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม มีการถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้ให้บุคลากรในหน่วยงาน ได้ทราบมีการศึกษาดูงานของหน่วยงานอื่นการประเมินผลการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการนำผลการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งทั้งองค์กรที่เกิดขึ้น ทั้ง 360 องศา ที่ได้ประเมินมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ส่งเสริม พัฒนา ขยาย หรือยุติการดำเนินการโครงการซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารจัดการที่ดี

3. จากผลการจัดสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) สรุปถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อแนวทางการบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน (จังหวัดสกลนคร นครพนม และมุกดาหาร) รวมทั้งแนวทางในการดำเนินการและวิธีการในการปฏิบัติ ซึ่งเป็นสิ่งที่องค์การบริหารส่วนตำบลกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบนหรือท้องถิ่นอื่น ๆ ควรนำมาบูรณาการในการบริหารภายในองค์กร ภายใต้บริบทความเป็นไปได้และความเหมาะสมกับสภาพขององค์กรเพื่อให้การบริหารจัดการที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลเกิดประสิทธิภาพ

4. ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้ ควรมีการศึกษารูปแบบประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารจัดการที่ดี ที่เหมาะสมเฉพาะกรณี ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบผลสำเร็จ

เอกสารอ้างอิง

- Department of Local Administration. (2014). *Collection of Laws relating to Local Government Organizations*. Chachoengsao : Prasarnmit. [In Thai]
- Kovit Phong-ngam. (2007). *Local Governance on Participation and Transparency*. Bangkok : Local Government Promotion Foundation. [In Thai]
- Kovit Phong-ngam. (2007). Thai local government. Bangkok: Winyoochon. [In Thai]
- Likit Teeravekin. (2010). *Thai Government Politics*. 8th edition. Bangkok : Thammasat University. [In Thai]
- Nipon Taburan. (2017). "Factors Affecting the Management of Local Administrative Organization in Ban Tha Khun, Surat Thani". *Governance Journal*, 6 (2) : July-December 2017.
- Sanya Kenaphoom. (2018). "Applying the Concept of Political Utility through Voting Decision and Public Service Provision". *Local Administration Journal*, 11 (1) : January-March 2018.
- Sudarat Yodhaboribal (2011). "The Organizational Culture and performance of Muang Nakhonpathom District Council", *Academic Service Journal, Prince of Songkla University*, 22 (2), 100-125. [In Thai]
- Thanes Charoenmuang. (1997). *100 Years of Thai Local Government 1857-1997*. Bangkok : flambeau [In Thai]
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics : An Introductory Analysis*. New York : Harper and Row.